

VASZARY
DUNAPARTI KORZÓ,
PROMENADE OF DANUBE, 1933

VIRÁGJUDITGALÉRIA
www.viragjuditgaleria.hu

VIRÁG JUDIT GALÉRIA

„AZ IDŐT ÉS TERET MEGHAZUDTOLÓ
TALÁLMÁNYOK ÉDESKEVESET TÁMASZKODNAK
A MÚLT TELÍTETT CIVILIZÁCIÓJÁRA:
RÁDIÓZENÉK, TÁVOLI FÉNYKÉPEK,
SZIKRATÁVIRATOK, REPÜLŐGÉPEK MELLETT A
HAGYOMÁNY - VIEUX JEU.”¹

(VASZARY JÁNOS)

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

DUNAPARTI KORZÓ | PROMENADE OF DANUBE, 1933

ÍRTA: VIRÁG JUDIT

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

A pesti Duna-korzó (Duna-parti korzó), 1933

Olaj, vászon | Oil on canvas, 51x67,5 cm
Jelezve balra fent | Signed above left: Vaszary J.

magántulajdon
aukcionálva 2018. decemberében

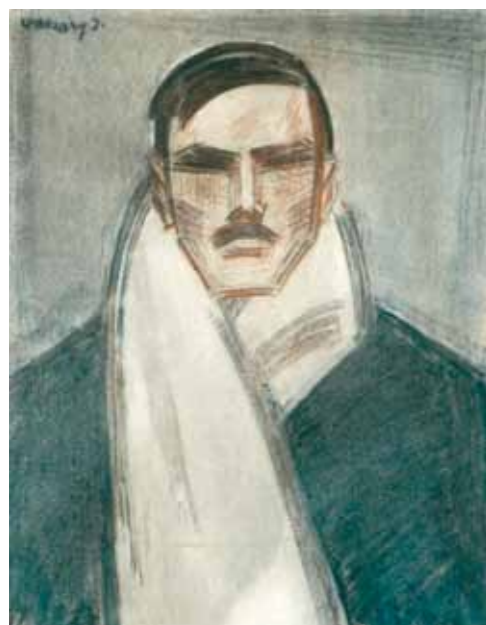

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Dunaparti korzó (Promenade of Danube), 1933

Olaj, vászon | Oil on canvas, 60x82 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Vaszary J

VASZARY JÁNOS (1867-1939) DUNAPARTI KORZÓ | PROMENADE OF DANUBE, 1933

1. Vaszary János: Önarckép fehér sállal, 1928 körül
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Olaj, vászon | Oil on canvas, 60x82 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Vaszary J

Kezdő ár: 90 000 000 Ft / 272 727 EUR
Becsérték: 150 000 000 – 200 000 000 Ft
Estimated value: 454 545 – 606 061 EUR

A KÉP HÁTOLDALÁN RAGLAP:

| Szinyei Merse Pál Társaság,
Vaszary János, Szent János tér 2, Dunaparti korzó, olajf. 1400.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| A Szinyei Merse Pál Társaság Művésztagejainak Negyedik Kiállítása.
Nemzeti Szalon, Budapest, 1933. november – december, katalógus: 104. (1400.-)
| Vaszary magángyűjteményekben. Virág Judit Galéria, Budapest, 2015. március 28. – április 25.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

| Vaszary János. Polgár Galéria, Budapest, 1998. április 23. – május 9., katalógus: 37.
| A magyar festészet rejtőzködő csodái – Válogatás magyar magángyűjteményekből II.
Szerk.: Virág Judit – Törő István, Mű-Terem Galéria, Budapest, 2005., 115. oldal
| Vaszary János (1867-1939) gyűjteményes kiállítása.
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2007. október 18. – 2008. február 10., katalógus: 174.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Virág Judit: Senki többet? Harmadszor. Mű-Terem Galéria, Budapest, 2004., R.140

I. FEJEZET

„ROHAN AZ ÉLET, NEM LEHET VÁRNI.
MINDIG ÚJAT KELL CSINÁLNI.
AMI TEGNAP TÖRTÉNT, MÁR NEM ÉRDEKEL.
CSAK A MA, SŐT, A HOLNAP”³

Vaszary János fényes tehetsége, ragyogó ízlése, a modernizmus iránti elkötelezettsége, szabad szellemisége és erkölcsi tartása nagy értéke a magyar kultúrának.

Vaszary a magyar képzőművészet egyik legfontosabb szereplője, morális oszlopa volt, aki nemcsak művészként és teoretikusként, hanem köztisztviselőként álló pedagógusként is rendszeresen hallatta hangját a magyar kultúrát érintő fontos kérdésekben.

Nézeteit rendszeresen publikálta többek között a Singer és Wolfner cég alapította *Új Időkben*, a liberális politikai napilapban, a *Pesti Naplóban*, a KUT mindössze két évig működő folyóiratában, valamint az 1925-ben, a Szinyei Merse Pál Társaság által újra indított *Magyar Művészetben*. Vaszary fontosnak tartotta a nyugati, elsősorban a francia kulturális kapcsolatokat, eszményképe a magyar nemzet sorsát befolyásolni képes erős, európai-magyar polgárság volt.

„Legkeményebb sorsa nálunk a modern művészetnek van; valóságos mostoha gyermek. [...] A nyugati és a nemzeti műveltség sem a múltban, sem most, a nagy evolúciók idején – nem zárják ki egymást”⁴ – írta 1928-ban a *Pesti Napló* hasábjain.

Udvariasan, de annál határozottabban szállt síkra a progresszív művészetért, aminek a következménye 1932-ben a Főiskoláról való méltatlan eltávolítása lett. Lossonczy Tamás visszaemlékezése jól érzékelteti, milyen meghatározó szerepe volt Vaszarynak az oktatásban: „*En a sunyi sötét, csokoládé-, ürülék- és dohányszínű főiskoláról menekültem ide Vaszary Jánoshoz. A Főiskola tanári kara az ugyancsak kitűnő Csók István kivételével egyöntetűen kigyót-békát hány Vaszary Jánosra. Oh az örök főiskola, az ilyen-olyan másolás, a naturalizmus és más megmerevedett stílusoknak otthona. Bármit, csak eredeti, bátor dolgot ne műveljete fiatalok. Ezt papolták a tekintély nélküli madárjesztő méltóságos urak. Amire Vaszaryhoz kerültem, nagyon fiatal voltam.*

4. Vaszary János munka közben

5. Vaszary János tanítványai között

6. Vaszary János fest

„*És jóformán ez az öreg ember öntötte belém és szabadította fel a fiatalságomat.*”⁵

A korabeli kultúrpolitika rendszeres támadása ellenére Vaszary mindvégig meg tudta őrizni emberi és művészi függetlenségét, mely részben a felső középosztálybeli származásának és a családja katolicizmushoz való szoros kapcsolódásának volt köszönhető. Rendkívüli irodalmi és zenei műveltsége, valamint a nyelvtudása is felvértezte őt a nemtelen vádaskodásokkal szemben. Szavainak feltűnő és szerencsés fizikai adottságai is nyomatékot adtak. „*Vaszary János [...] gránit formákból, nagy indulatokból felépített ember, tele robbanó erővel és azzal az egészséges feszültséggel, amely örökké cselekedni akar. [...] Testi megjelenése szinte architektonikus, dongás melle, hatalmas vállai fölött ropant boltozatú bizánci fej.*

Vaszary heves vitakozó, de szenvedélyes kádenciáit finomrajzú mozdulatokkal kíséri. Gondolatai támadóak, érvei élesek, azonban a hangja halk és értelen. Ha ír, beszél,

csupa kultúra, csiszolt finomság, francia kiejtése tökéletes.” – írja róla Márjás Viktor a *Magyar Művészetben*.⁶

Az újonnan formálódó világ iránti egyetemes érdeklődése, örök kíváncsisága számos stílusváltást eredményezett művészetében. A naturalista, realista kezdetek után a szecesszió, az impresszionizmus, később az expresszionizmus felé fordult. Művésze utolsó és egyben leghosszabb korszakában, a nagy kolorista egy újabb éles fordulat után, az École de Paris szellemében alkotott; a nagyvárosi, majd később a tengerparti fürdőhelyek, a nők, a virágok, a szépség, és az életöröm festője lett.

Kortársai, a kritikusok, a művészettörténészek egyaránt nagyra értékelték művészetét, képeiért a legnagyobb gyűjtők, Kohner Adolf, Fruchter Lajos, Wolfner József, Révész István épp úgy versengtek, mint a közgyűjtemények vezetői. Vaszary kiállításai a művészeti és társasági élet fontos eseményei voltak, melyeket a kritika legtöbbször nagy elragadtatással fogadott.

7. Vaszary János portréja, 1930 körül

II. FEJEZET

PÁRIZS: ÚJ TÉMA, ÚJ STÍLUS, ÚJ TECHNIKA

Hosszú szünet után 1925-ben, majd az azt követő években, a közel hatvan esztendőes festő ismét a francia fővárosba utazott. A látottak és tapasztaltak gyökeresen megváltoztatták művészetét. A rázúdult új impressziók, a nagyváros lüktetése, a gépek uralta hétköznapok, a villódzó reklámok, a filmek, a jazz, a koktél és parfüm illatú bárókban, „fejvesztettséghez” hasonlítható szabadság érzetével töltötték el Vaszaryt. „Az első lépés a boulevardokon; mintha varázslatok bűvköre szédítene; mintha mindennek, ami a szemünkbe ötlik, csak szépsége, derűje lenne.”⁸

Párizsban figyelemmel kísérte az új festészeti tendenciákat, olvasta a művészeti folyóiratokat, sorra járta a galériákat, a képkereskedéseket és a kiállítókat.

Francia kortársai közül Raoul Dufy, Henri Matisse és Kees van Dongen művészetét tartotta meghatározónak és mértékadónak.

Párizs hatására Vaszary művészete teljesen átalakult, a folyamatosan változó világban a dinamizmus megmutatását tartotta a művészet egyik legfontosabb céljának.

Az új tematikához új stílus kellett, az új stílushoz új technikára volt szüksége. „Az utca minden napos reklámvilágítása káprázatos fénycsóváival felülmúl minden tűzijátékot. [...] A témédek új benyomás és szellemi

élmény új formát kíván. [...] Az autó nem élhet egy régi landauer formájában.”⁹ – írta a *Magyar Művészet* hasábjain 1925-ben.

Vaszary új témája a lüktető nagyváros lett, annak szereplőivel, helyszíneivel és kellékeivel; vásznain megjelennek a forgalmas utcák, az éjjeli lokálok, bárók és a kávéházak.

Olaszországi utazásait követően tematikája kibővült a tengerparti kikötőket és városokat, valamint a strandélet örömeit bemutató művekkel.

Az élet szépségét, a dinamizmust és az állandó mozgást már nem lehetett súlyos ecsetvonásokkal, pasztózsuan felvitt, zsíros olajfestékkel megfesteni. Művészi elképzeléseit a lehető legkevesebb eszközzel kívánta megvalósítani.

MELYEK VOLTAK EZEK A VÁLTOZÁSOK?

- Elhagyta a plaszticitást és a harmadik dimenziót.
- Síkban tartotta a kompozícióit.
- Mellőzte a tónust és a valót.
- Megszüntette a hagyományos értelemben vett fény-árnyék játékot, melyet a színek intenzitásának csökkenésével, illetve fokozásával helyettesített.
- Nem használt többé festőkést.
- Prima vista dobta fel a festéket, amelyeket felesége feljegyzései szerint nem palettára, hanem üveglapra nyomott ki a tubusból, hogy jobban érvényesüljenek a színek.¹⁰
- Vásznaít fehérre alapozta.
- Visszahozta, és fontos ritmizáló szerepet szánt az előző évtizedekben általa mellőzött vonalnak.
- Vaszary terpentinnel hígított olajfestékbe mártott ecsetje gyorsan siklott a vásznon. A festék természetéből adódóan korrekciós lehetőség nélkül, lényegre törően, a részleteket elhagyva, gyors gesztusokkal dolgozott.

8. Vaszary János: Párizsi forgatag, 1929 magántulajdon

10. Vaszary János: Párizsi kávéházi alakok, 1925 körül BTM, Fővárosi Képtár

9. Vaszary János: Koncert Viareggio-ban, 1929 magántulajdon

10. Vaszary János: A Café de la Paix teraszán, 1925 magántulajdon

III. FEJEZET

Csak az tudja néhány ecsetvonással összefoglalni az emberek, városok, épületek karakterét, aki mindent tud az anatómiáról, a színről, a vonalról és a perspektíváról.

Vaszary egyik legnagyobb érdeme, hogy minden modernsége, a redukció és az absztrakció, azaz az átalakított látvány ellenére úgy tudta ábrázolni korának szellemiségét, hogy közben meg tudta őrizni par excellence festőiségét, ragyogó dekorativitását. „Egyáltalán, mint soha, most sem tudtam a természetet képeknek tekinteni, ahogy megjelent, hanem átalakítottam.”¹¹

Vaszary ars poeticáját Barcsay visszaemlékezése is tanúsítja. „Mindössze két évig voltam nála. [...] Nála sohasem volt szabad a természetet leutánozni. [...] Vaszary a konstrukcióról, képről színről, mozgásról beszélt. [...] A krokizással arra kényszerített, hogy egyszerre lássuk a formát, s elérte azt, hogy megváltozott a látásunk.”¹²

AZ ÚJ KORSZAK, ÚJ KÉPEI: VARIÁCIÓK ÉS CIKLUSOK

Vaszary az új képeit több év hallgatás után először 1930-ban mutatta be az Ernst Múzeumban, ahol egy nagy kollekciónal, 150 új képpel szerepelt.¹³ Az Ernst Múzeum, de főleg az 1934-es II. Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás katalógusát tanulmányozva azonnal szembeötlő, hogy Vaszary zömében metropolisz-témájú festményekkel jelentkezett. A párizsi bulvárokat és kávéházakat, olasz strandjeleneteket és városképeket ábrázoló alkotások mellett számos kép mutatta be Budapestet, a mondán

főváros mozgalmas életét és helyszíneit.

Ha végigtekintünk az életművön, azt látjuk, hogy Vaszary, főleg a húszas évek második felétől kezdve egy-egy fontos témát többször is feldolgozott. Hol variációkat készített (többek között az *Ébredés*, *Kelet-Nyugat*, *Cirkuszban*, *Pesaroi balkonon*, *Buddha akttal*, *Firenzei hangulat* című képek), hol pedig a számára különösen izgalmas témák esetében, mint amilyen a tatai kert, Versailles, vagy a pesti Duna-part volt, képciklusban dolgozta fel a látottakat.

A variációkon az előtér, háttér és az alapotívumok lényegében megegyeznek, az eltérés a perspektívában, a képkivágatban, a színekben, illetve a részletekben van.

A képciklusokban csak a téma azonos, a beállítás, az előtér és háttér, valamint a motívumok és a szereplők is nagyban különböznek.

Az életmű ilyen ikonikus, és egyben leglátványosabb és legsikeresebb ciklusa a Duna-korzót ábrázoló képfűzér.

CIRKUSZ VARIÁCIÓK

16. Vaszary János: Cirkusz, 1920-as évek magántulajdon

17. Vaszary János: Cirkusz, 1920-as évek magántulajdon

18. Vaszary János: Cirkusz, lovasok a porondon 1920-as évek magántulajdon

19. Vaszary János: Cirkusz, 1920-as évek magántulajdon

PESAROI BALKON VARIÁCIÓK

13. Vaszary János: Nő csíkos fürdőköpenyben, 1930 Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

14. Vaszary János: Pesaroi balkonon, 1930 magántulajdon

15. Vaszary János: Pesaroi balkonon, 1930 magántulajdon

FÜBEN VARIÁCIÓK

11. Vaszary János: Kislány virágok között, 1930-as évek második fele magántulajdon

12. Vaszary János: Fűben, 1930-as évek második fele magántulajdon

VERSAILLES CIKLUS

20. Vaszary János: Versailles, 1925
magántulajdon

21. Vaszary János: Versailles-i lépcsők, 1925
magántulajdon

22. Vaszary János: Versailles, 1925
magántulajdon

PARK CIKLUS

23. Vaszary János: Kertben (Virágot szedő nők), 1937 körül
magántulajdon

24. Vaszary János: A kertben, 1930-as évek második fele
magántulajdon

25. Vaszary János: Parkban, 1930-as évek
magántulajdon

26. Vaszary János: Pihenők a kertben,
1930-as évek második fele
magántulajdon

27. Vaszary János: Pihenő a kertben, 1935 körül
magántulajdon

28. Vaszary János: Ősz, 1938 körül
magántulajdon

29. Vaszary János: Verandán, 1935 körül
magántulajdon

30. Vaszary János: Kertben ülő nők (Parkban),
1920-as évek vége
magántulajdon

31. Vaszary János: Parkban, 1930-as évek
magántulajdon

A DUNAPARTI KORZÓ, 1933

Vaszary ugyanolyan érdeklődéssel tanulmányozta a pesti korzó életét, mint amilyen kíváncsisággal figyelte az olasz strandokét és a párizsi bulvárokat. Vaszary valamennyi jelenleg ismert, a Duna-korzót ábrázoló festménye és grafikája egy-egy pillanatot ragad ki a sétány életéből. Mintha egy pergő film kimerevített kockáit látnánk.

A korzó ciklus képei a korzó mindennapjait ábrázolják; a sétány különböző részein sétálnak, nézelődnek, üldögélnek a szereplők. Valamennyi kép más perspektívával, különböző nézőpontból, különböző napszakokban, más és más szereplőkkel, illetve kivágattal készült.

A *Kávéház a pesti korzón (Vigadó kioszk)* című képen, amely a jelenleg legkorábbi ismert korzó ábrázolás, a kávéház belsejéből tekinthetünk a teraszon üldögélőkre.

A *Budapest Kálváriaja* című képen az Erzsébet híd felől egyszerre látjuk a Budai vár és a Halászbástya panorámáját, valamint a Parlament sziluettjét, az előtérben pedig egy forgalmas, rendőr irányította csomópontot. A *Dunakorzó, háttérben a Királyi Várral* című képen a hangsúly az alsó rakpart mellett

sorakozó vízitaxikon van, a *pesti korzó* és a *pesti Duna-korzó* című képeken az ún. Buchwald székeken ücsörgő, bábéskodó hölgyek és urak vannak a középpontban. A *Korzó* című kisebb méretű képen az éjszakai sétálók látványa tárul elénk.

A *Dunakorzó*, melyet csak fekete-fehér reprodukcióból ismerünk, és a *Dunaparti korzó* című képek előterében egy zsúfolt kávéház terasza, háttérben pedig a város fölé magasodó Királyi vár látható.

A téma népszerűségét bizonyítja az is, hogy a *pesti Duna-korzó* című képből színezett litográfiatorozat is készült.

Már ebből a felsorolásból is kitetszik, hogy a festmények azonosítása a korabeli kiállítási és árverési katalógusok alapján nem könnyű feladat, ugyanis a festmények szinte kivétel nélkül reprodukciók, és főleg adatok (méret, technika, jelzés) nélkül vannak feltüntetve. Ráadásul a képcímekben mindig szerepel a korzó szó; *Pesti korzó, Korzó, Dunakorzó, Duna-korzó, Duna korzó, egybe-, külön-, illetve kötőjellel írva*.¹⁴ Nagyon valószínűnek tűnik, hogy ugyanaz a kép többször is szerepelt, de eltérő címen a különböző kiállításokon. Segítségenkre van azonban a korabeli kiadványokban, lapokban, folyóiratokban

talált néhány fekete-fehér reprodukció, illetve a katalógusokban szereplő képek mellett feltüntetett eladási ár (korona 1927. december 31-ig, pengő 1946. augusztus 1-ig, majd ezt követően forint).

A most aukcióra kerülő *Dunaparti korzó* című képről azonban pontosan tudjuk, hogy elkészülte után Vaszary melyik kiállításán mutatta be a közönségnek. A kép vakrármáján lévő vignettán ez áll: Szinyei Merse Pál Társaság, Vaszary János, Szent János tér 2, Dunaparti korzó, olajf. 1400.

A *Dunakorzó* (egybeírva) címen olajfestmény 1400 pengőért a Szinyei Merse Pál Társaság Művésztageinak Negyedik Kiállításának katalógusában szerepelt,¹⁵ azaz a festmény már 1933-ban ki volt állítva a Nemzeti Szalonban.

A kép az életmű kiemelkedő, emblemikus darabja, mely tökéletesen összegezi Vaszary utolsó nagy korszakának festészeti hitvallását.

„A modernizmus nem semmisítette meg a festészet alap-törvényeit, csak a kép eddigi kereteit törte össze- de azt egyszerre ki is tágította. Megmaradt a vonal és szín, mint a festészet legősibb bázisa: hallatlan szerephez jutott a dinamika, [...] a ritmus és egyensúly”.¹⁶

A kép vakrármáján lévő vignetta
Szinyei Merse Pál Társaság, Vaszary János, Szent János tér 2, Dunaparti korzó, olajf. 1400.

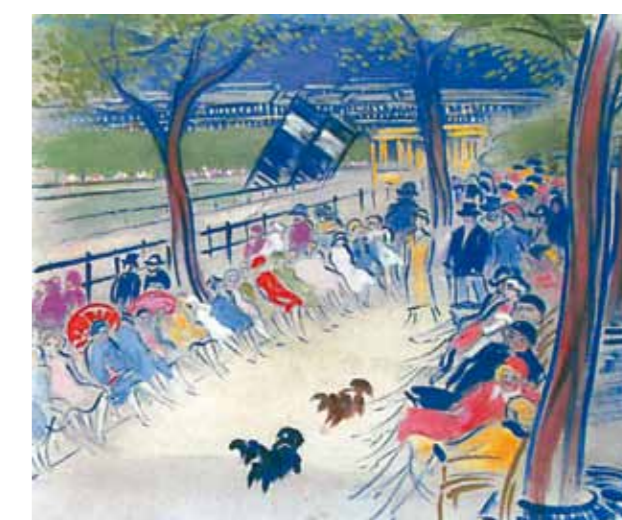
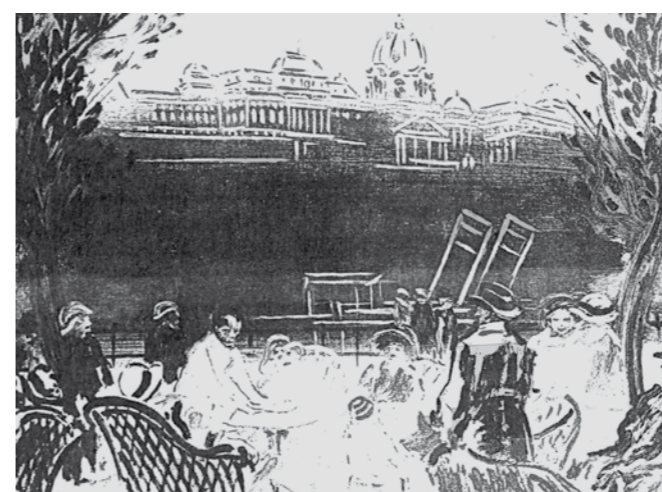
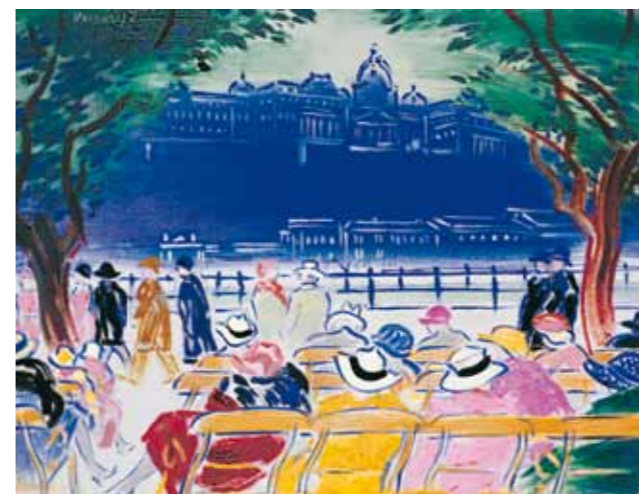

A KORZÓ CIKLUS KÉPEI

Vaszary János: Dunaparti korzó
magántulajdon

- 32. Vaszary János: A pesti Duna-korzó (Duna-parti korzó), 1933 körül
magántulajdon
- 34. Vaszary János: Dunakorzó, háttérben a Királyi várral, 1930-as évek
magántulajdon
- 36. Vaszary János: Dunakorzó, 1930-as évek
magántulajdon
- 38. Vaszary János: Budapest Kálváriaja, 1930-as évek
magántulajdon

A TECHNIKA ÉS HELYSZÍN

Vaszary a képet nagyon finom lenvászonra festette, melyet bőrenyv kocsonyával alapozott le. A késsel nagyon simára kent, majd megszáradt kocsonyára tette fel a tejfölös sűrűségű fehér kréta alapot, mely hegyi kréta, lenolaj és titán-dioxid keverékéből állt. Száradás után, hogy a festék jól megtapad-hasson, a felületet finoman átsmirglizte. Vaszary, aki biztos kezű rajzoló volt, és nem volt szüksége mankóra, soha nem vázolta fel a képet, mindig a nagy egységekből a részletek felé haladva dolgozott. Elsőként a háttér nápolyi sárga, majd a közép-tér ultramarin kék színfoltjait vitte fel híg festékkel, meghagyva alul a fehér alapot. A középrészen, ahol telíteni akarta a festéket, még egy réteget suhintott fel széles ecsetvonásokkal. A motívumokat vékony, száraz ecsettel rajzolta fel, majd kitöltötte a felületeket. Tubus színekkel dolgozott, ez alól csak a rózsaszín kivétel, amelyet a krapplakk és a fehér szín keverésével állított elő.¹⁷

A *Dunaparti korszó* című képen a háttérben az Ybl Miklós és Hauszmann Alajos tervei által átépített Budavári Palota sziluettjét látjuk, az előtérben pedig a felső rakparton sétáló, valamint egy kávéház teraszán ülő hölgyeket és urakat látunk. Vajon a

vesszőből font terasz fotelek segítenek-e beazonosítani képünk pontos helyszínét?

Induljunk ki az archív fényképekből, és Vaszary párizsi naplójegyzeteiből!

A korabeli Duna-korzót megörökítő fotókon több kávéház, többek között a Mignon, a Carlton, Negresco, és a Hangli nyári teraszán láthatóak olyan fonott fotelek, melyek képünkön is szerepelnek. Amennyiben Vaszary, ahogy Párizsban, úgy Pesten is, a városi jelenetek festésekor a helyszínen készített vázlatokat, amelyeket később a műtermében dolgozott ki, akkor olyan helyet kellett keresnie, ahonnan kényelmesen ráláthatott a teraszra és az előtte húzó sétatérre. Egyetlen olyan teraszt találunk, ahol a fotelek laza csoportokban helyezkednek el, kissé távol, magától a Vigadó épületétől, és ez a Hangli, ahol a festő számára ideális látvány nyílhatott a teraszra. Ezzel szemben a Negrescóban, a Mignonban és a Carltonban a fotelek egy sorban, és szorosan illeszkedtek az épület oldalához.

Képünk valószínűsíthető helyszíne tehát a Hangli. Nyilván az sem kizárt, hogy Vaszary fejből dolgozott, de a lényegyet tekintve végül is mindegy. Remekmű született.

Melyik évszakban festette Vaszary a képet?

A világoskék ég és a zöldellő fák gyönyörű késő tavaszt sejtetnek, de a pincér kivételével valamennyi szereplő téliessen van felöltözve; a férfiak kalapot, kesztyűt, és széles válltöméses, egyenes fazonú, a nők szűkszabású, a test vonalát követő szőrmegalléros télikabátot viselnek. Kalapjaik alól kikandikál a kor divatos, középhosszú hullámokba ondulált frizurája.

Vaszaryt nem hiába nevezték a szép nők és virágok festőjének; képünkön, ahogy a többi korszó képen is, a hölgyeké a főszerep.

A most árverésre kerülő festmény a korszó ciklus jelenleg ismert darabjai közül a legkiemelkedőbb: mérete, mozgalmassága, ragyogó koloritja és dekorativitása okán. A festmény tökéletes, hibátlan állapota pedig arra utal, hogy egy komoly gyűjtemény féltett darabja kerül most kalapács alá.

Ha Vaszary János nem itt születik, akkor ma Picasso, Matisse vagy Chagall mellett emlegetné nevét a világ.¹⁸

VIRÁG JUDIT

40. A Budai Vár az 1930-as években

A PESTI DUNA-KORZÓ

A Lánchíd és Erzsébet híd között húzódó klasszicista pesti Duna-partot már a 19. század második felére szállodákkal és jelentős középületekkel építették be, amelyek előtt kialakult Pest új sétateré, a Korzó.

Itt volt található a Ritz, a Tőzsdepalota, a Thonet udvar, az Első Magyar Biztosító Társaság székháza, a Grand Hotel Hungária, a Bristol és a Carlton. A szállodasoron kávéházak, éttermek és bárók sorakoztak. A Bristolban (ma Intercontinental) működött a Nyugat irodalmi köre, és itt nyílt meg 1931-ben a Negresco kávéház.

A sétány közepén helyezkedett el a Vigadó előtt a Hangli. A kávéházat Hangel Márkusról, Deák Ferenc inasáról nevezték el, aki a kávézót, az utolsó éveit az Angol királynő szállójában töltő Deák Ferentől kapta hűségese szolgáltatáért.

A korzón esténként világvárosias hangulat fogadta a sétálókat; a kivilágított teraszokon mindenhol szólt a zene, cigány, illetve jazz zenekarok játszottak.

A korzóók a sétány két oldalán sorjázó hajlított, csövázás, rögzíthető székeken, Buchwald Sándor vas és fémbútorgyáros tulajdonában lévő, ún. Buchwald székeken pihenhettek meg.

A főváros lakossága a székeken csak pénzért ücsöröghetett, a jegyeket a kis vállalkás „Buchwald nénik” árulták. A székek annyira népszerűek lettek, hogy idővel már 4-5 sorban sorakoztak.

A második világháborúban megsemmisült székeket a 2000-es évek elején gyártották újra az eredeti rajzok és képek alapján. A korabeli fotókon feltűnik a korzó másik jellegzetes bútora, a Hangli, a Mignon, a Carlton és a Negresco teraszán látható, vesszőből font, patkó alakú teraszfotel.

1. Buchwald székek a Duna-korzón

4. A Hangli kiosk a Vigadó téren, 1930-as évek

5. A Negresco kávéház terasza a Korzón, 1937 körül

2. A Hangli a Vigadó téren, 1927

3. A Mignon kávéház a Korzón, 1930

JEGYZETEK:

- 1 Magyar Művészet, 1925. 149-155. oldal
- 2 Gerő Odön: *Az én fővárosom*, Bp., 1891, 81.
- 3 in *Pesti Napló*, 1935. február 20. Herman Lipót
- 4 *Pesti Napló*, 1928. október 21. 13-14. oldal
- 5 MNG katalógus melléklet, 45. oldal
- 6 Magyar Művészet 1935., 11. évfolyam, 161. oldal
- 7 Vaszary János: *Hogyan jutottunk festői kultúrához?* KÚT, 1927. február 28.
- 8 Id. 6. lábjegyzet
- 9 Magyar Művészet, 1925., 149-155. oldal
- 10 Özv. Vaszary Jánosné: *Feljegyzések Vaszary János festőművész életéből*, in: Vaszary János gyűjteményes kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, 2007. október 18. - 2008. február 10. Melléklet a katalógushoz, 15. oldal
- 11 MNG adattár, 2193/1928
- 12 Vaszary János gyűjteményes kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, 2007. október 18. - 2008. február 10., Melléklet a katalógushoz, 49. oldal
- 13 Ernst Múzeum: *Vaszary János képei az Ernst Múzeum kiállításán*. Ernst Múzeum Kiállításai, CX., Budapest, 1930.
- 14 *Korzó képek kiállítási katalógusokban*:
  - *Korzó a Hangli előtt*, pasztell, KUT. II. kiállítás, Nemzeti Szalon, 1925. március, katalógus: 167.
  - *Kávéház a pesti korzón (Vigadó kioszk)*, olaj, KUT III. Nagykiállítás, Ernst Múzeum LXXXII. kiállítás, 1926. március-április, 20.000.000.-
  - *Dunakorzó*, Vaszary János képei az Ernst-Múzeum kiállításán, Ernst Múzeum kiállításai CX., Budapest, 1930., katalógus: 46., 1800.-
  - *Dunakorzó*, Mai magyar festők. A Tamás Galéria modern gyűjteményének bemutatása, XLVI. kiállítás 1932. június - augusztus, katalógus: 76., 250.- (Nemes Péter szíves közlése)
  - *Korzó*, tempera, A Szinyei Merse Pál Társaság Művésztagjainak Negyedik Kiállítása, Nemzeti Szalon, Budapest, 1933. november - december, katalógus: 100., 800.-
  - *Dunaparti korzó*, olaj, A Szinyei Merse Pál Társaság Művésztagjainak Negyedik Kiállítása, Nemzeti Szalon, Budapest, 1933. november - december, katalógus: 104., 1400.-
  - *A pesti Duna-korzó*, II. Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás, Múcsarnok, 1934., katalógus: 212., 600.-
  - *Duna-korzó*, olajfestmény, Vaszary János gyűjteményes kiállítása, Az Ernst Múzeum kiállításai CLI., Budapest, 1935. február, katalógus: 66., 500.-
  - *Esti korzó*, tempera, Vaszary János gyűjteményes kiállítása, Az Ernst Múzeum kiállításai CLI., Budapest, 1935. február, katalógus: 70/a., 400.-
  - *Duna-korzó*, Vaszary János gyűjteményes kiállítása, Az Ernst Múzeum kiállításai CLI., Budapest, 1935. február, katalógus: 80., 160.-
  - *Duna-korzó*, Vaszary János gyűjteményes kiállítása, Az Ernst Múzeum kiállításai CLI., Budapest, 1935. február, katalógus: 109., 800.-
  - *Hölgyek a korzón*, Vaszary János gyűjteményes kiállítása, Az Ernst Múzeum kiállításai CLI., Budapest, 1935. február, katalógus: 115., 600.-
  - *Dunakorzó*, A Szinyei-Merse Pál Társaság reprezentatív kiállítása., Az Ernst Múzeum kiállításai CLIII., Budapest, 1935. június, katalógus: 101., 1000.-
  - *Dunaparti korzó*, Csoportkiállítás, Vaszary János festőművész, Borberek K. Zoltán szobrászművész., Az Ernst Múzeum kiállításai CLXV., Budapest, 1937. február, katalógus: 72., 500.- (Nemes Péter szíves közlése)
  - *Dunakorzó*, pasztell, (j.j.l.: Vaszary J., Özv. Vaszary Jánosné úrnő tulajdona, Eladó). Vaszary János emlékkiállítás, Gróf Almásy-Teleki Éva Művészeti Intézete (volt Ernst Múzeum), Budapest, 1940. március 3 - 17., katalógus: 112
- 15 *Dunaparti korzó*, olaj, A Szinyei Merse Pál Társaság Művésztagjainak Negyedik Kiállítása., Nemzeti Szalon, Budapest, 1933. november - december, katalógus: 104., 1400.-
- 16 *Pesti Napló*, 1931. április 5. 53-54. oldal
- 17 *Közszónom Kemény Gyula restaurátor szíves közlése*
- 18 Boros Judit: *Virág Judit Galéria aukciók*, 59/212

Kiadta: VIRÁG JUDIT GALÉRIA és AUKCIÓSHÁZ 2019
Foto: Mester Tibor
Katalógus terv: Kovács Ildi - Molnár Dénes
Nyomdai előkészítés: KOMOgroup
Nyomás és kötés: Pauker nyomda